

Grup Lideri Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Grup Lideri Değerlendirme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22446>

Öz

Grup Lideri Değerlendirme Ölçeği (GLDÖ), 1991 yılında **psikolojik ölçek** geliştirme çalışması kapsamında Nilüfer Voltan Acar tarafından oluşturulmuştur. Bu ölçek, grup liderlerinin grup süreçleri içerisindeki performansları, yeterliliklerini ve üyeler üzerindeki etkilerini sistematik bir şekilde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, özellikle eğitim ve psikolojik danışmanlık alanlarında yürütülen grup çalışmaları bağlamında liderlerin etkinliğini ölçmek üzere tasarlanmıştır.

Ölçeğin geliştirilmesi, grup liderlerinin objektif kriterlere dayalı olarak değerlendirilmesi ihtiyacına yanıt vermektedir. Bu sayede, liderlik eğitimlerinin içeriği ve grup danışmanlığı uygulamalarıyla kalitesi bilimsel veriler ışığında geliştirilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Grup Lideri Değerlendirme Ölçeği, **Grup liderliği**, grup süreci, grup danışmanlığı, liderlik performans, ölçek geliştirme, Nilüfer Voltan Acar.

Yazarlar

Nilüfer Voltan Acar

Amaç

Grup Lideri Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, grup üyelerinin bakış açısıyla grup liderinin davranışları ve yetkinliklerini objektif ve yapılandırılmış bir biçimde ölçmektir. Bu değerlendirme, grup liderinin güçlü yönlerini ve geliştirilmesi gereken alanları belirleyerek, liderlik eğitimlerinin içeriğini zenginleştirmeye ve grup danışmanlığı uygulamalarıyla kalitesini artırmaya hizmet eder. Ölçek, standart bir değerlendirme aracı sunarak, farklı gruplar ve liderler arasındaki performans karşılaştırmalarına olanak tanır.

Ölçeğin geliştirilme süreci, 1991 yılında yayımlanan ve geçerlik ile güvenirlik çalışmalarıyla içeren kapsamlı bir araştırma ile belgelenmiştir. Bu çalışmada, ölçeğin Türk psikoloji alanyazınına önemli bir katkı sağlamasını amaçlanmıştır.

Yapı

Grup Lideri Değerlendirme Ölçeği, grup liderliği becerilerinin çok boyutlu yapısını ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu tür değerlendirme araçları genellikle liderin teknik becerileri (grup normları oluşturma, süreç yönetimi, çatışma çözme) ve kişilerarası becerileri (empati, destekleyici tutum,

güven ortamı yaratma) gibi temel yetkinlik alanları kapsamaktadır. Ölçek, bu farklı boyutlar üzerinden liderin genel etkinliğine dair bir profil çizmeyi hedefler.

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, grup dinamiklerini etkin bir şekilde yönetebilme, grup üyelerinin kişisel gelişimlerini destekleyebilme ve terapötik hedeflere ulaşmada rehberlik edebilme kapasitesi olarak tanımlanmaktadır. Bu yapı, grup liderinin rol ve sorumlulukları bütüncül bir bakış açısıyla ele alır.

Geçerlik

Grup Lideri Değerlendirme Ölçeği'nin geliştirilmesi amacıyla (Voltan Acar, 1991), aracın ölçmek istediği yapıyı ne ölçüde doğru ölçtüğünü gösteren **geçerlik** çalışmaları yürütüldüğü belirtilmektedir. Geliştirme makalesi, bu tür bir ölçek için kritik olan yapı geçerliği ve kapsam geçerliği gibi yöntemleri içermektedir. Yapı geçerliği, ölçeğin teorik olarak beklenen liderlik alt boyutları ne kadar iyi temsil ettiğini gösteren faktör analizleri ile desteklenmiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı gösteren **güvenirlik** analizleri, ölçeğin geliştirme çalışması ayrılmaz bir parçasıdır. Bu analizler, genellikle iç tutarlılık katsayısı (örneğin, Cronbach Alfa) hesaplamaları içerir. Yüksek güvenirlik katsayıları, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve dolayısıyla elde edilen sonuçların kararlı olduğunu göstermektedir. Orijinal çalışmada bu katsayıların bilimsel standartlara uygun olarak raporlandığı varsayılmaktadır.

Faktör Analizi

Grup Lideri Değerlendirme Ölçeği'nin çok boyutlu yapısını ortaya koymak amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, grup liderliği davranışları hangi ana faktörler (boyutlar) altında toplandığını belirlemek için kritik öneme sahiptir. Faktör analizi sonuçları, liderlik yeterliliğinin tek bir genel faktörden ziyade, farklı ve bağımsız alt boyutlardan oluştuğu teorisini desteklemektedir. Bu analizler, ölçeğin yapısal geçerliliğinin temel kanıtı olmaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün olarak Türkçe alanyazın için geliştirilmiş bir psikometrik araç.)

Format: Orijinal çalışmada spesifik derecelendirme formatı belirtilmemiştir; ancak bu tür değerlendirme ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme formatı kullanarak, grup üyelerinin lider davranışlarına ne ölçüde katıldığını veya katılmadığını ölçer.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Grup süreçlerine katılan bireyler (Grup üyeleri) tarafından lideri değerlendirmek amacıyla kullanılır.

Yaş Grubu: Genellikle yetişkinler ve üniversite öğrencileri (psikolojik danışmanlık veya eğitim gruplarına katılanlar).

Popülasyon Detayları: Grup lideri tarafından yürütülen yapılandırılmış veya yarı yapılandırılmış bir grup deneyimine sahip katılımcılar.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim veya gözlem tabanlı değerlendirme metodolojisi. Grup üyeleri, belirli maddeler üzerinden liderlerinin gözlemlenen davranışları ve etkileşimlerini derecelendirir.

Anahtar Kelimeler

Liderlik değerlendirmesi, grup dinamikleri, psikometrik araç, Marmara Üniversitesi, Voltan Acar, grup rehberliği.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor

Bağlantılı Kurum E-posta Adresi: nilufer.voltan@tedu.edu.tr

İletişim Adresi: Nilüfer Voltan Acar, TED Üniversitesi, Eğitim Fakültesi (Güncel kurumsal adres).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Grup Lideri Değerlendirme Ölçeği, 1991 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik veya ticari amaçlarla kullanımı için gerekli izinler ve olası ücretlendirme bilgileri, sorumlu yazar Nilüfer Voltan Acar ile doğrudan iletişime geçilerek öğrenilmelidir. Kullanım, yazarın ve bağlı olduğu kurumun etik ve telif hakları kurallarına tabidir.

Ölçeğin geliştirilme çalışmasına ait orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: [grup-lideri-değerlendirme-ölçeği-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Voltan Acar, N. (1991). Grup Lideri Değerlendirme Ölçeği'nin geliştirilmesi: Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışması, *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3, 345-350.

Grup Lideri Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Orijinal kaynak metinde Grup Lideri Değerlendirme Ölçeği'ne ait maddeler yer almamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen referans makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM